

REDACȚIA

Ferenca-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Un an .. 20 cor.

Săptămână .. 10 "

1 lună .. 2 "

De lumină pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

pachete de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferenca-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

Pe un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 9 bani de fiecare publicație.

Manuscripte nu se inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Prigonirea Slovacilor.

(*) Se pare că procurorii maghiari i-au îndrăgit îndeosebi pe Slovaci. Procesele pornite contra luptătorilor naționali slovaci se țin adică șir, iar osândeale ce se croiesc, după-cum văzurăm și în procesul Juriga, se urcă până la 2 ani temniță, amendă cu miile de coroane, iar cheltuieli de judecată alte mii.

Procesele de presă împotriva luptătorilor naționaliști nu-s lucru nou în Țara Ungurească.

În procesele intentate Slovacilor, este, cu toate acestea, un moment nou. Deputații, ale căror mandate s'au verificat în Dietă și la Curie, au fost dați în judecata curților cu jurați pentru agitație contra nației maghiare.

Din două una: ori au agitat ori n'au agitat deputații slovaci! Dacă da, atunci s'ar fi putut dovedi crima lor în fața comisiunii verificatoare a Dietei ori la Curie, unde, se știe, au fost petiționate cea mai mare parte a mandatelor deputaților naționaliști. Mandatele celor improcusati de procuror, la tot cazul au fost petiționate.

În fața comisiunii Dietei nu poate însă veni procurorii, nici la Curie. Acolo nu se poate argumenta cu fraze de efect, ca la curțile cu jurați, ci se cer dovezi.

La curțile cu jurați procurorul te dă gata, arătând că faci politică naționalistă, care în catechismul patriotico-șovinist înseamnă — dușman al »ideii« și trădător de țară. Jurații își țin deci de înaltă datorie către patrie să pună la răcoare pe asemeni oameni primejdioși.

Tocmai împrejurarea asta este însă primejdia. Căci în felul acesta nu-i greu să ajungă fiecare candidat ori deputat naționalist înaintea curții cu jurați. Procurorilor, doritori de lauri, nu le va fi greu să afle în fiecare sat un notar, scriitor și plăieș cari să jure că într'adevăr: candidatul naționalist (luat la țință) a agitat și că poporul s'a agitat și el. E și natural asta: la alegeri candidații unui partid agită în contra candidaților partidului contrar. De aci însă și până la agitare contra nației unguștești, este mult.

Procurorilor și partidelor politice maghiare le place să se identifice cu însăși nația maghiară. Presa, ecou fidel al cugetării și simțirii partidelor, presintă și ea tot astfel lucrurile. Zadarnic se frământă deci la curțile cu jurați naționalistul cel mai potolit și mai sincer doritor al păcii, jurații nu-s obligați să țină seamă de paragraful legii, ci dau verdictul conform simțirii, și astfel locatarii temnițelor de stat din Seghedin și Vaș se sporesc în măsura zelului de furnizare a procurorilor.

Și mai grav, că zelul acesta al procurorilor a devenit azi un sistem în mâinile guvernului.

La 1901 Slovacii au făcut mare surprindere guvernului d'atunci și partidelor maghiare, alegând 6 deputați naționaliști. Presa maghiară alarmase pe Unguri, opinia publică maghiară s'a emoționat, de par'că ar fi înviat Zvatopluk ori ar fi intrat Muscalii în țară.

Guvernul trebuia (?) deci să iee măsuri de — »apărare«! Széll, cel pururea cu »törvény, jog és igazság« pe buze, dete deci

ordin procurorilor, aceștia încurcără repede în procese pentru agitațiuni pe deputații slovaci cari li s'au părut mai primejdioși. Resultatul fu: ani de temniță și mai presus de toate celor ajunși în temniță li-a trecut voia să mai candideze și să se mai expună.

Rețeta aplicată de Széll o folosește acum și Andrassy. Și nici nu încapă îndoială: o să aibă efect.

După ce ai stat doi ani în temniță, și-ai ruinat nervii și te-ai deranjat și materialicește, greu îți vine să te mai expui, ci faci loc altora și în Dietă și la Seghedin ori Vaș. În aparență guvernul a scos din luptă adversari.

Efectul însă e numai momentan: se dau în lături unii, dar vin alții în șirul de luptă. Ba la Slovaci, cum văzurăm, au intrat în luptă și — femeile. D-na Gizella Friedrich a fost osândită pentru-că scrisese: »Hlinka și tovarășii sufăr pentru neamul slovac. Frați, să ținem împreună și să punem capăt acestor stări de lucruri!«...

Zadarnice sunt însă prigonirile procurorilor. Sentimentul național nu se poate înabuși.

Despre asta s'ar putea convinge și guvernul maghiar, dar nu vrea. Poate să vadă anume, că deși pe deputații dela 1901 Széll i-a prigonit și scos din luptă, au venit alții în locul lor, după-cum și în locul lui Juriga, osândit deja, și alui Hlinka, al cărui proces se va desbata peste câte-va zile, vor veni alții, dar neamul slovac nu va rămâne fără luptători. Dinpotrivă: cu cât prigonirile vor fi mai întetite, cu atât naționalitățile se vor îndemna la organizarea luptei de apărare împotriva teroarei procurorilor.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

NOTE de DRUM.

De Horia Petra-Petrescu.

Spre Viena.

25 Oct. n.

Trenurile gem de lume. Dela Teiuș începând deputațiile, cari se duc la festivitățile din Bpesta — la serbările Rákoczi — se înmulțesc mereu. Așa am nimerit într'un vagon un locșor. Vorbă unguștească, unde te învârti.

În fața mea s'a lungit un săcui și horcăe floros. Câte odată se oprește, își ține răsufarea, se trezește brusc, se freacă pe la ochi, pe la favoritele unguștești — și concertul începe din nou. Tovarășii — toți din deputația săcuiască — fac glume pe socoteala lui. Unul se face că-i scapă o cutie pe picioare. Râd toți pe înfundate. Săcuiul meu nici că se mișcă — doarme dus. Altul din ei începe să povestească o genealogie întregă. Trebuie că a stat zile întregi cu nasul în arhivele notarului — altfel nu-mi pot explica toate chițibușurile. Din vorbă aud mai apoi, că e chiar notar pe lângă Oșorhei.

Îmi așez mantaua de praf mai bine pe picioare și-mi dau silința să ațipesc.

Acceleratul aleargă ca scos din minți.

Stații mici, cu felinare chioare, cu câteva persoane învălitate în blane până după urechi, cu signale neînțelese și schintei prin întunecul ca păcura — toate trec ca prin vis pe dinaintea ochilor mei oboșiți.

Nu-mi vivesomnul. Mă supără vorba tovarășilor de drum. Mă apucă gândurile.

Eri am fost în Blaj. L-am revăzut după 6 ani de zile. Aceleași strade mici, înguste, aceeași piață principală, cu catedrala, cu șirul de edificii mari, frumușele.

M'am dus să văd și mormântul »Tatii Axente«. Un mormânt proaspăt, cu pământul încă nefîntelenit, cu coroane veștejite. Lângă »Tata Axente« Timotei Cipariu și mitropolitul Șuluț. Pe mormântul mitropolitului un monument cu inscripția: »Numai moartea mă va despărți de națiunea mea«.

Mi-am întors privirile într'altă parte. Se vedea un câmp larg, întins, mărginit în fund de Târnavă — Câmpul libertății.

Și tot eri am mai avut o senzație plăcută. Prin bunăvoința unui domn profesor am ajuns la 2 ore de limba română în gimnaziul din Blaj.

În clasa a 2-a gimnazială — cum se zice la noi — și în clasa a 7-a.

Mi-am simțit inima bătându-mi mai tare când

am intrat în clasa a doua. Mă revedeam ca atunci. Aceiași neliniște proprie claselor inferioare domnește prin clasă — același murmur nedeslușit. Fețe roșii, sănătoase. O grămadă de elevi în hăinuțe țărănești. Băieți de popă, de plugar — cărora le aduc părinții de prin satele vecine mîncarea în traistă, în fiecare zi de târg de săptămână. Și din băieții ăștia se vor recruta mînepoimîne oamenii noștri.

Se citește, »comoara de pe muntele Rarăul«. Se face analiza gramaticală. La unele cuvinte, pe cari dă cu socoteală dl profesor, că nu le pricep în deajuns elevii, se pun întrebări. Și în decursul întrebărilor am prins una.

— »Știi tu ce vrea să zică: domniță?«
Băiatul stetea drept, cu ochii în fața profesorului.

— »Domniță e o fată...«
— »O fată de împărat« adaugă altul, ridicând degetele cele două ale mâinii drepte și grăbindu-se să nu-l ia altul pe dinainte cu răspunsul.

— »O fată frumoasă...« Cel ce spusese asta era un micutel de doisprezece ani.

Și astfel am fost de față când s'a născut pentru prima oară mai temeinic, în mintea unei clase întregi, noțiunea unei »domnițe«. Vă puteți închipui ceva mai gingaș?

Ungurul meu de vis-à-vis s'a trezit sub țâria

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság.

Arad, Pécskai ut 1314.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați pri

==== mesc deslușiri detaliate. ====
Prospect gratuit, fără nici un contract.

Biserica din Pociovești.

În nru precedent al Tribunei se zice, că s'a zidit nouă biserică în Pociovești. Presupunerea era, că de, cine să li-o zidească altul decât sătenii. Aici stăm însă în fața unui înalt act de pietate cum nu mai putem înregistra în istoria metropoliei noastre. Istoricul acestei zidiri e următorul:

Diacul din Pociovești de pe vremuri într-o zi de sărbătoare ținuse sfat cu sătenii să zidească biserică și însuși a oferit ca început 100 fl. ce sătenii au primit cu mare bucurie și să angajaseră a aduna în comună materialul trebuincios. Spre nenorocire însă diacul în curând reposă și așa biserica rămase nezidită.

Fiul diacului era prezent la sfatul memorabil și după ce modestul fiu al diacului se făcuse episcop, cel dintâiu gând i-a fost să realizeze planul tatălui său, așa suta de florini părintească o dădă dar cu camătă multă, multă, zidind însuși din al său biserica din Pociovești, care acum e gata și așteaptă sfințirea ei. Acest fiu de diac, acum episcop, este Prea Sfințitul nostru episcop Ioan I. Papp, care la mulți ani să trăiască.

Ultime știri.

Bombă în catedrala St. Petru. Roma, 10 Novembre. Eri la ameazi o mare groază a cuprins pe credincioșii cari erau în catedrala St. Petru. In apropiere de altarul Navicelli făcut de sculptorul Franchi și unde este înmormântat papa Clementie XIII o bombă a făcut explozie. Din fericire n'a rănit nimeni și nici în clădire nu s'a făcut vre-o stricăciune. Poliția a pornit cercetare și pare a fi convinsă, că nu anarhiștii, ci vre-un maniac a săvârșit faptul. Va fi tot autorul atentatului din cafeneaua Aragno. Bomba era foarte primitivă.

Dela instalarea din Nicolințul-mare.

Primum spre publicare următoarele:

»Instalarea s'a făcut în frunțașă comună pentră în Virșeț, sediul protopopesc, se știe, nu e biserică, ba nici parochiă organizată. Nicolințul este apoi una din comunele dela graniță, unde conștiința națională trebuie întărită cu ori ce prilej.

»E, la tot cazul, de bun augur, că la instalare au venit nu numai preoți și învățători din tract, ci și din alte sate expuse aici între Șvabii și Sârbii bogăți. Au venit și țărani mulți. Iar cât a fost de mare însuflețirea și dorul de propășire, dovadă sunt banii colectați.

»La banchet întâiul toast l'a ridicat comisarul consistorial Ghidiu, care a arătat cum la 1864 M. Sa a decretat despărțirea noastră bisericească de Sârbi iar la 1869 ne-a dat Statutul Organic,

garanța propășirii noastre pe teren școlar și bisericesc. Suntem recunoscători M. Sale pentru aceasta și de aceea închină pentru sănătatea M. Sale. Noul protopop Oprea a ridicat toast bine simțit pentru P. S. Sa Episcopul Popea, pentru vicarul său Filaret Musta și ceilalți sfințnici. Protopopul Pepa a tostat pentru comisarul Ghidiu iar dr. Proșteanu talmăcește bucuria virșețenilor că li s'a dat să poată saluta, după atâta așteptare, pe protopopul dorit. Avram Corcea a tostat pentru I. Pepa care a administrat cu zel tractul rămas în vacanță. Russu Șirianu a ținut o vorbire în care a arătat rolul marelui pe care îl îndeplinesc în viața noastră națională preoții și învățătorii, precum a scos în relief și bunele însușiri ale poporului. Notarul (sârb de naștere) George Miscovici (care a aranjat de altfel și primirea dela gară și banchetul) într-o românească neesecepționabilă, a ținut o vorbire pentru noul protopop.

»Iuliu Iorgovici a tostat pentru notarul care a dovedit atâta preveniență și gentileță, dr. V. Meșter a talmăcit regretul pe cere-l simt cei din cercul Sasca trebuind să se despartă de conluptătorul ager Oprea. Il salută însă cu drag în noua sa demnitate. Deputatul dietal dr. Aurel Novac ține o vorbire arătând cum prin luminarea poporului se poate ajunge la bună stare în toate privințele. Dr. Cioloca, referent școlar, mulțumește noului protopop pentru bunele cuvinte rostite la adresa Episcopului și acelor din gremiu. Vorbește apoi cu deosebită căldură despre ceea-ce presa română face în interesul poporului și salută cu drag pe Russu Șirianu, încercatul ziarist român. După ce mulțumește pentru ovațiunile ce i-s'au făcut, Russu Șirianu toastează pentru cei doi părinți fericiți: tatăl și socrul noului protopop.

»Acesta din urmă, Ioan Petrovici, preot în Ciciova, în vîrstă de 82 ani, fiind-că dl Russu i-a dorit să mai vadă isbândit și alt vis: biserica din Virșeț, se scoală și oferă 1000 coroane pentru zidirea bisericii. Ofer apoi pe rînd, între mari ovațiuni: Dr. A. Novac 200 cor., Dr. V. Meșter 100 cor., Secoșan (Cubin) 20 cor. Pavel Jiva (Virșeț) 50 cor., notarul Miscovici 100 cor., Al. Luchici (preot Retișor) 500 cor., protopopul Oprea 500 cor., George Iencea, inv. pensionat, 200 cor. Todor Rabagia (Retișor) Ioan Andreescu (Voivodin) și Anton Popovici (Nicolințul-mare) câte 100 cor., Manciu (inv. în Nic.-mare) 20 cor., contabilul Burz dela »Sentinela« 25 cor. iar Avram Corcea pune vîrf: dă 500 coroane.

»S'a hotărit de altfel să se facă o colectă în tot tractul.

»Au mai tostat de altfel bătrânul peot Oprea, Al. Luchici, N. Imbroane (Coșteiu) Ghidiu pentru coriștii conduși de țăranul P. Truiu, bătrânul Ioan Petrovici pentru preoții locali, iar George Iencea, după ce toastează pentru Russu Șirianu, îl roagă să le mai vorbească odată, ceea-ce dl Russu îndeplinește, îndemnând pe frunțașii dela sate a lupta fără preget pentru biserică și școală.

»Telegrame de felicitare noul protopop a primit o mulțime: dela frunțașii din Lugoj, Oravița din Moldova Nouă, Jam, Alibunar, Biserica-Albă, Ciacova, Bogșa, Orșova, Satul-Nou etc.

»Pentru Românii din aceste părți instalarea aceasta a fost un eveniment înălțător de suflete.

Libertatea economică și legea industrială.

De dr. U. T. Mihailu.

V.

O agricultură înaintată e însă și o industrie. Activitatea agricolă desăvârșită se transformează și se prelungește de sine în o fabricațiune lucrativă ori în o industrializare rentabilă. Dar o industrie protegiată și crescută de stat în o atmosferă artificială, plasată lângă o agricultură retrogradă și neglijată, e o nefericire, o înșelare proprie.

Protectionismul nu poate înlocui capitalii care lipsesc de tot, el le poate numai mobiliza. Sub aripele orice protecții perde capitalul virtutea lui adevărat productivă, el devine frivol și exploator. Tot poporul trebuie în urma urmelor să-și asude singur milioanele lui. Capitalii se pot produce numai prin muncă și cruțare și numai aceste capitalii sunt adevărat naționale. Capitaliile industriale au în apus o istorie seculară, ele sau format încet din rentele solului, din veniturile negoțului și a producătorilor orașenești. De aceea a definit Lasalle capitalul o categorie istorică.

b) Munca.

Munca în industrie e intelectuală și fizică. Munca intelectuală poate izvorî numai din clasele medii ori superioare. Există spritul industrial în burgezimea și aristocrația maghiară!

Aristocrația maghiară, ca toate celelalte aristocrații continentale — Iunkerii, fac o excepție — e economic slabă și sterilă.

După ridicarea iobăgiei trăește în o criză permanentă, fără să mai poată află un echilibru economic și social stabil. Un exemplu: In comitatul Hunedoarei au dispărut după 1848 aproape toți grozii și baronii dela țară, ei s'au învățat ca trântorii să le ducă sclavii hrana la pragul gurei, fără care nu ar putea trăi. După emanciparea țărănimii ei s'au furișat de pe câmpii la oraș, în administrație, armată și funcțiuni. Inițiativa și spiritul de câștig a amurțit în ei, ei așteapta și de acum înainte un salariu gata din mîna statului. Aristocrații unguri sunt oameni subjugăți nobilei rutine, dar înainte era rutina un obiect a mărimei, azi a minciunii. Numai Iunkerii de pe malul Elbei sunt și azi o aristocrație muncitoare și viguroasă. Asemenea Lorzii în Anglia. Pe la 1800 zice Fox în parlamentul englezesc: »Azi devin nobilii comercianți și ducii traficanti de toate mărfurile. Nu știu să-mi închipui pe ducele de Richemond altfel, decât cu coroana lui ducească, pe cap, cu o probă de grâu în buzunar, cu model de fer în mîna și cu o butelie de whiskey în cealaltă«. Libertatea comercială și industrială devine în Anglia o pasiune democrată.

Aristocrația maghiară a rămas dela 1848 până azi neschimbată, ea roade din caerul tradițiunilor vechi, fără să se poată acomoda împrejurărilor pretențioase a vieții moderne. Clasa asta nobilă e blasată, perplexă, ignorantă, un material prosper și

Iconostase noi,

precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate-la zid arul de biserică

Schmidt János,

◀ **Budapesta** ▶

● IX. Soroksári utca 40. ●
Fondată la anul 1888. ●

stătuț, care nu va putea să însufle industriei spiritul creator de viață.

Clasa burgeză e la noi ca cea aristocrată, economic aproape stearpă, ea nu se compune din comercianți, industriași antreprenori, ci din avocați, popi, birocrați. Ramurile economice le reprezintă jidovii. Ungaria e țara care are cei mai mulți avocați, cele mai multe procese și licvidări, spiritul comerțului productiv e înlocuit prin un spirit avocătăresc, popesc, birocrat. Nouă ne lipsește o clasă burgheză omogenă, organică, lucrativă. Clasa de mijloc e la noi un aglomerat fără consistență internă economică și socială. Tocmai clasa asta mijlocie e în Anglia Franța și Germania colona vertebrală a industriei. În lipsa acestui strat social va rămâne industria un product ibrid diform, năcăjit. Caracteristica burgezimei noastre e egoismul, ignoranța și rutina, ea nu posedă interesul invențiilor tehnice, a descoperirilor chimice și a câștigurilor științifice, fără care rămâne ori ce producător un cârpaci ori un șarlatan.

Munca fizică o furnizează clasele de jos. E lucru știut că țara noastră suferă de lipsa muncitorilor agricoli. Cauza emigrării muncitorilor spre America nu e lipsa de muncă, ci salariile mizerabile și însăși starea proletară al acestor lucrători. Cine e odată avizat la munca brațelor lui, nu mai are patrie, țara lui e globul întreg, acolo unde primește lefa mai mare, acolo e patria lui. Chiar dacă va ridica industria plățile muncitorilor, America va atrage totuși emigranți noi, pentru că ea va avea totdeauna prețuri de muncă euperidare și pentru că cauza emigrării peste Ocean nu e o cauză industrială, ci agrară. În punctul acesta încep a se arăta urmările emancipațiunii fictive a țărănimii din 1848. Un rău trage alte rele după sine, acesta e blăstămul faptului nesincer și pe jumătate.

Industria protejată va ridica prețul salariilor, dar e întrebarea că nu va fi izbită agricultura neprotejată, care nu poate eși la cale nici cu salariile actuale. Industria va înmulți ocaziunile de muncă, dar și calamitățile pentru agricultori.

Industria are nevoie de un stoc propriu și permanent de muncitori. Nu e posibil ca un muncitor să lucreze iarna în fabrică și vara pe câmpie. Trebuie agriculturii deschis un teren mai aplanat și atunci va trece cultivatorul solului de sine la o industrializare și comercializare a produselor lui, care va prinde ulterior forma unei industrii de sine stătătoare. Sub împrejurările actuale va exista un conflict perpetuu între munca agrară și cea industrială. Socialismul agrar care începe să-și ridice capul în unele districte, se va lăți ca peciunginea și va cuprinde și raionurile urbane.

Munca nu se cultivă prin protecționism, ci prin selecțiunea severă și îndelungată a luptei de concurență, ea e o problemă de calități culturale, educative, istorice, morale. Pe lângă asta are munca în epoca mercantilismului un caracter național, azi e caracteristica muncii diviziunea internațională, atunci nu existau transporturile ieftine și trusturile miliardelor ce lucrează pentru întreg universul, față de care statele liliputane, nu mai pot să concureze în mod rezonabil. Principiul suprem este: *statele uriașe perzistă, cele slabe trebuie să se conformeze.*

NOUȚĂȚI.

A R A D, 20 Noembrie 1906.

— **Din cauza sfintei sărbători Mihail și Gavriil, numărul proximal ziarului nostru va apărea numai Vineri la prânz.**

— **Moștenitorul de tron sârb — nebun.** Vestea despre înnebunirea moștenitorului de tron sârbesc despre care am scris și noi, a făcut senzație colosală în toată lumea. De alaltăieri, când s'au dat în vileag știrea, a venit din Belgrad și o desmintire oficială și o afirmare din nou împotriva desmintirii — a știrilor publicate.

Știrile mai nou spun, că într'adevăr purtarea din ultimul timp a prințului a avut un caracter patologic. Prințul George a speriat pe toți cei din jurul său; el bătea pe servitori și se purta mojicește cu soțiile aghiotanților.

Noaptea și le petrecea în orgii și plăceri neronice în anturajul femeilor pierdute și artistelor de cel mai josnic grad, orgii, cari începeau într'un »separee« pentru a se sfârși la Konak.

Teatrul unui asemenea orgii a fost de curând și sala tronului.

De multe ori prințul părăsea Belgradul în timpul nopții, fără știrea nimănui și pleca în străinătate sau prin împrejurimi.

Intr'un rând a vizitat în felul acesta Bosnia și Herțegovina, »pentru a-și cunoaște de aproape provinciile«, — după cum spunea el.

De curând a avut loc la Belgrad o întrunire socialistă. Aflând că socialistii vin să manifesteze la Konak, prințul George înarmat, se postă în fața palatului, gata a trage în muncitori. Cu mare greutate el abea putu fi reținut.

Prințul George va trebui să fie condus în străinătate și tratativele în această direcție au și început. El va fi probabil internat într'o casă de sănătate.

În ultimul timp tânărul prinț avea adeseori simptome de desăvârșită abnormitate morală și intelectuală și trebuia să fie izolat de societate.

Când împrejurările îi permiteau, risipea banii fără nici o cruțare, și a contractat datorii colosale.

În curtea sârbească au și început tratativele pentru schimbarea ordinii într'un câmp privește moștenirea tronului.

Prințul George va fi exclus din succesiunea la tron, iar frate-său prințul Alexandru va fi numit moștenitor al tronului.

— **Câți oameni au părăsit comitatul Sălăgiului în luna trecută?** Cetim în »Gaz. de D.«. Numărul acelor cari și-au luat în mână bățul pribegiei și au probat a-și căuta un mod de trai mai bun, iarși a crescut în luna trecută. În luna Octombrie au pribegit adecă 161 persoane din Sălăgiu și anume: 123 au mers în America, 35 în România și 3 în alte țări.

— **Regele Daniei în Berlin.** Părechea regală a Daniei a sosit Luni dimineața în Berlin, unde e oaspele împăratului Germaniei.

— **La prânzul dat Sâmbătă în castelul Schönbrunn** a luat parte regele Greciei cu suita sa, ministrul de externe baronul Aerenthal, ministrul-prezident autriac Beck, ministrul comun de finanțe Burian, ministrul de armată Schönaich, consulul grec, contele Zichy și alți oaspeți distinși.

— **Statute respinse.** În Bătania Sârbii au înființat o societate de binefacere. Ministrul de interne n'a încuviințat aprobarea statutelor, pe mo-

tiv, că societatea de binefacere cu caracter de naționalitate nu se poate înființa.

În virtutea cărui articol de lege?

— **Dușmănie nemotivată.** Duminecă a fost sfințirea bisericii sârbești din Madoș. Sârbii, cari au tot acelaș rit ca și al nostru și cari mărturisesc tot aceea credință cu frații lor gr. or. de acolo, au invitat la acel act sfânt toate confesiunile, numai pe cea ortodoxă română nu.

Aceasta procedură nu e justificabilă.

— **Pentru studierea cancerului.** Baronul Eduard de Rotschild din Paris a donat, ca și ruda sa Henri suma de o 100 mii lei în folosul institutului pentru studierea cancerului, ce se va înființa din inițiativa profesorului Poasier.

Subscripțiile mici pentru acest institut au început să devie foarte numeroase.

— **Alegere de preot.** În comuna Dumbrăvița a fost ales preot cu unanimitatea voturilor dl Ioan Macaveiu.

Felicitări!

— **Pentru »Erdélyi Hirlap«.** În Cluj apare de o vreme încoaci sub numele acesta, un organ de publicitate la care colaborează profesorii unguri dela universitatea de acolo. Se pare, că noul organ s'a înființat pentru ținta principală de a se ocupa de chestiunea românească. Chipul însă și felul cum o face este cu totul unguresc. Iată ce scrie dl Iorga în »Neamul Românesc« la adresa redactorilor dela »Erdelyi Hirlap«:

»E de compătimit că, din cele dintâi numere ale sale, foaia univesitară ungurească din Cluj face loc celor mai mari neadevăruri și celor mai barbare inzulte cu privire la neamul nostru și la aceea știință românească, ai cărei reprezentanți au știut prin munca și iubirea lor de adevăr să-și câștige, ceea ce n'au putut face învățații unguri: »stima lumii civilizate«.

În fiecare zi dăm noi, Balcanicii din București, exemple de cumpătate și respect față de adversar, pe care colegii noștri din Cluj dovedesc că nu le pot urma.

— **Cununie.** Dșoara Valeria Saturn și dl Alimpu Suci, teolog abs., își vor serba cununia lor, în 26 Novembrie n. la ora 1 p. m. în biserica gr. cat. din Merișor.

Felicitări!

— **Hymen.** Dl Vasilie Stan, funcționar la »Victoria« s'a logodit cu dșoara Lucreția Morar din Arad.

Felicitări!

— **Memoriile lui Trepov.** După informațiile ziarului »Vorwärts« se zvoneste: țarul știind că memoriile lui Trepov au ajuns în mâni străine și că un librar străin voește să le pună sub tipar, a dat o sumă considerabilă pentru rescumpărarea lor.

— **Rectificare.** Ne vedem plăcut îndemnată că revocăm notița noastră din numărul trecut privitoare la conduita politică a dlui profesor Ioan Costa.

Dl profesor a declarat Duminecă într'un jurnal unguresc că nu este membru al partidului democrat fiindcă d-sa face parte din partidul național și că a fost ales în comitetul democraților fără știrea sa, n-a abzis însă imediat atunci, tocmai pentru ca să nu aibă aceasta apariția, că s'ar fi lăsat terorizat de cineva. Acei cineva suntem adică — noi. Bine și așa. Adevăr e deci că dl Costa, e acolo unde trebuie să fie și aceasta li-o spune și aceluia cărora trebuia să li-o spună — democraților. În fața acesteia, afirmarea dsale că nu se lasă terorizat de noi, nu ne oprește a nu da toată satisfacția, luând act despre declarația sa leală.

— **Plugari și meseriași bănățeni la expoziție.** În Lugoj (Banat) s'a întemeiat un comitet pentru a se organiza o excursie la expoziție, la 12 Noembrie.

Excursioniștii bănățeni vor azistă și la serbările ce se vor da cu prilejul închiderei expoziției.

Extragem din apelul dlui Constantin Liuba, redactor al »Meseriașului« din Lugoj, adresat plugarilor și locuitorilor următoarele inimoase cuvinte:

Fraților! Au fost la expoziție învățătorii români de toate felurile, ca să admire minunățiile ajunse

ducă țeseturi. Din aceste mijloace vom propaga arta națională română. La început să ne conducă gândul, mai bine puțin și bun, decât multe și de toate, dar neizbutite.

Să între apoi în discuția proiectului amintit. Dl prof. Comșa referă punct de punct și rezultatul sumar al discuției, sunt următoarele hotărâri:

1. Se hotărăște înființarea unui atelier de țesetorie în Orăștie, cu a cărui conducere se încredințează vice-presidenta reuniunii, D-na Victoria Dr. Erdélyi.

2. Se hotărăște ca local de atelier să se primească cel promis de dl Dr. Ioan Mișu, eventual comitetul să angajeze alt local potrivit.

3. Se hotărăște ca deocamdată să se angajeze numai o femeie țesătoare pe care o va recomanda Dl prof. Comșa.

4. Se hotărăște angajarea unei persoane inteligente, care pe spesele reuniunii să studieze, să-și însușească destoinicia în ale țesetoriei și administrației, (să încrede comitetul cu alegerea).

5. Se hotărăște înființarea unei colecții de țeseturi și cusături originale, având să servească ca material pentru alegerea de modele pe seama atelierului.

Toate doamnele și domnișoarele prezente se obligă a colecta țeseturi și cusături pe seama reuniunii.

6. Se hotărăște că în atelier să se confecționeze numai țeseturi și cusături după modelele alese de comitet.

7. Se alege un contabil, gratuit, în persoana dlui Adrian Cristea, pentru contabilitatea atelierului.

8. Se hotărăște procurarea unui razboiu țărănesc perfecționat cu toate accesoriile.

9. Se hotărăște ca dna Victoria Erdélyi să se încredințeze cu procurarea materialului necesar.

10. Se hotărăște ca activitatea începătoare să fie colecționarea obiectelor și pregătirea albumelor.

Dna președintă închide ședința consfătuirii exprimând dorința ca cu ajutorul lui Dumnezeu să vedem cât de curând înființat cel dintâiu atelier de țesături românești în Orăștie.

La consfătuire au luat parte doamnele: (în mod alfabetic) Lucreția Adamoviciu, Elena Baci, N. Barițiu, Aurelia Boldea, Demeter Veturia, Demian Lucrețiu, Domșa Victoria, dr. Erdélyi Victoria, dr. Hosszu Elena, Moța Maria, dr. Muntean Heedwiga, Vlad Ana, Vulcu Elena.

Doșoarele: Surorile Barițiu, Domșa Pompilia și Minerva, Frențiu Lucreția, Moldovan Mina, Muntean Leontina, Zimea Minerva.

Concert, petreceri.

Membrii »Societății de lectură Inocențiu Micu Calin« cu binevoitorul concurs al inteligenței din Blaj, sub conducerea dlui profesor Iacob Mureșianu, vor aranja concert, Joi în 22 Noembrie n. în »sala de gimnastică«.

Venitul curat este destinat pentru »Societatea de lectură Inocențiu Micu Clain« și »Casina română«.

Inceputul la 8 oare sara.

»Program:« 1. »Uvertura« Ștefan cel Mare de I. Mureșianu pian cu 4 mâni. 2. »Allegro și Sostenuțe« din balada »Erculean« cor mixt cu soli de I. Mureșianu. 3. »Declamare«. 4. »Pribleagul de Flechtenmacher-Popoviciu« exec. de corul teol. 5. a) »Dorul«. b) »Auzit-am« coruri mixte de I. Mureșianu. 6. »Declamare«. 7. a) »Inzădar alerg pământul de G. Dima. b) »Cucule peană galbină«. c) »Toarce leleo« T. Popoviciu, executate de corul teologilor. 8. Putpuriu« cor mixt cu soli de I. Mureșianu.

ANUNȚ.

Află aplicare momentară un candidat de avocat român cu praxă bună s-au un scriitor român inițiat în afacerile advocaționale.

Doritorii să se adreseze la scrisul.

Dr. Aurel Grozda, adv.
Butyin.

PARTEA LITERARĂ.

Din călătoria mea la București și la Constantinopole.

De Teodor Filipescu.

XII.

Lângă ospătăria țărănească e vestita »Cula lui Tepeș«, menită pentru rezervoarul de apă și loc de privire asupra expoziției, care a fost deja în-deajuns descrisă.

Celelalte pavilioane mici și multe pe cari le-am vizitat, cari atrag prin obiectele expuse atenția vizitatorilor, nu le mai putem descrie.

Pavilionul internațional nu e ocupat așa cum ne-am fi așteptat, dar fiind caracterul expoziției mai mult național nici nu regretăm acest defect.

În cât privește pavilionul Franței, trebuie să amintim, că am fi așteptat dela acești frați, să se prezinte într'o formă mai favorabilă.

La expoziția milenară în Budapesta și la expoziții în alte capitale din Europa și America, pavilionul francez e cel mai frumos, numai în România e cel mai sărac.

Pentru ce?

Mai bine ar fi fost, dacă n'ar fi luat parte Franzei, cum nu au luat nici Italianii.

Cu toate că am stat la București zece zile și am vizitat în fiecare zi câte-un pavilion sau și două într'o zi, nu am putut după dorință să examinez toate pavilioanele și locașurile, și regret mult că mi-au scăpat din vedere lucruri, pe cari le-ași fi dorit să le văd.

Pentru a studia expoziția dela București ne trebuie nu o săptămână, ci o lună.

Când am vizitat toate aceste, atunci abia mi-am dat seama de munca mare, pe care a depus-o comisarul general dl dr. Istrate și alți bărbați ca ajutor de comisar între cari merită laude și recunoștință arhitectul și pictorul acad. Vlad Mironescu (român bucovinean).

Abia în București la biroul comisariatului am văzut afișele expoziției. O afișă seamănă mai mult unei icoane sfinte în stil secesionist, iar cealaltă mai mică, ne înfățișează toboganul și lacul arzător. Acest din urmă e un afiș de toate zilele și nepotrivit menirii sale.

Afișul expoziției ar fi trebuit să reprezinte un țaran român, fost soldat pe câmpul de război și o țărăncă română care arată poporului românesc progresul economic al României în 40 ani de glorioasă domnie a M. Sale regelui Carol.

Ne mai rămâne să amintim ceva și despre expoziția animalelor, care s'a inaugurat în 10 Septembrie. Expoziția de animale ne-a arătat creșterea vitelor, cailor, oilor, porcilor și păsărilor, care a făcut mari progrese în România.

Din herghelile statului au fost expuși armăsari de rasă arabă și engleză de o frumusețe rară, cai frumoși eșiți din încrucișări cu rasă indigenă.

Din vite cornute a fost bine reprezentată rassa moldovenească, rassa lăptoasă Pinzgau, Simmental și Inntal; din rassa ovină au fost frumoase exemplare de țigăi Merino, apoi porci rassa ungară (mangolița) și engleză.

Între expozanți a expus cele mai frumoase animale Administrația domeniului Coroanei. Atât taurii, cât și vacile lăptoase, rassa Algan-Șviț dela firma Peris a domeniului Coroanei sunt vrednici de elogi. Afară de aceste au mai fost și mânzi-armăsari rassa arabă, engleză și anglo-arabă, pe cari trebuie să-i tot admiri. Porci de rassa mangoliță și țigăi negre din Segarcea, apoi tauri și vaci de rassa moldovenească, pe cari i-a expus Administrația domeniului Coroanei vor fi stârnit admirația agronomilor celor mai competenți.

Expoziția aceasta a fost instructivă și din alt punct de vedere, ea ne arată cum se cresc caii, vitele și oile în grajduri și porcii în cotețe, și cum trebuie crescute păsările, conform cerințelor și condițiilor pentru traiul acelor animale.

Lângă pavilionul etnografic al Românilor de peste hotare e și un pavilion al unei societăți ungare pentru creșterea păsărilor, cu clocoitoare artificiale foarte instructivă.

E păcat mare că nu s'a înlezniț țaranilor vizitarea expoziției de animale, cari ar fi dus cu sine multe învățături acasă. (Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

»Revista politică și literară« cu următorul sumar: Dr. A. Bunea. De ce se duc Românii în America; dr. C. Maniu. Critica filozofică a sistemului de guvernare din Ungaria; Dafin. Chemare. (Poezie); Slăvescu. Inaugurarea statuei lui Vasile Alexandri; M. Strajan. Egoismul. (Fragment dintr'un tratat asupra filozofiei lui A. Schopenhauer.); Al. Ciura. O săptămână în țară. (Notă cu creonul); I. Agârbiceanu. O excursie: St. O. Iosif. Vremuri. (Poezie); A. C. Cronica politică; Alex. Lăpădatu. Un Memoriu a lui Damaschin Cojincă cu privire la starea și organizarea învățământului public la Moldova, la 1849; A. M. Feciorul popii Zaharie! Luca Rusu. Cronica artistică. Iunie Brut Hodoși. De ce se duc Românii în America. (Observări). — Redacțional.

*

A apărut Numărul 6 din »Albina«, revistă enciclopedică populară cu următorul sumar: G. Coșbuc. Goană după slujbe; Dr. Lux. Furtunile; Din lipitorile satelor de V. Alexandri; A. Dimitrie A. Laurian; Gh. Manolescu-Vâlcea. Semănatul cartofului; St. C. Hepites. Starea agricolă a României la finele lunii Octomvrie 1906 st. n.; Domeniul Coroanei »Cocioc«; Get. Uleiul de recin; Cronica săptămânii. Informațiuni. Licitațiuni. Poșta Administrației.

*

A apărut Revista noastră Nr. 12 sub direcțiunea Doamnei Constanța Hodoș cu următorul cuprins: Doamna dr. Maria Cutzarida-Crătunescu (cu portret) — de Constanța Hodoș; De demult, poezie — de I. U. Soricu: Ispita, nuvelă — de Elena Voronca; Pe lac, poezie de H. Frolo Gânduri de iarnă, impresii — de Maria Pamfile; Icoană, poezie — de Virginia Grivase; Iubita, poezie — de G. Topârceanu; La casa mică, poezie — de Teleor; Galeria artistelor noastre: Doamna Maria Giurgea (cu portret) — de Constanța Hodoș; Cei din lună, poezie — de Tudor Pamfile; Cercetarea paternității — de dr. V. Alexandrescu; Cronica artistică — de Gr. G. Cronica literară — de Ion Gorun: Ilustrațiuni. Cugetări, Răspunsuri.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 19 Noembrie 1904. Adăugate și întregite de Isidor Leșan.

Se poate căpăta cu prețul de 1 C. 50f.

Plus 10 fileri porto.

Gel mai sigur medicament contra tusei, răcelii și răgușelii etc.

zăharul lui RÉTHY

— ce se capătă în ori care farmacie. —

Prețul unui borcan 60 fil. Să se ceară numai zăharul lui Réthy. Claci flacoane trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot.

Pregătitorul RÉTHY BELA farmacist, Békéscsaba.

Telefon-nr 469.

Telegr.-adr.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Ungară 16,308, la cea Austriacă 98,408. - Giro-cont la Banca Austro-Ung.

Manufactura de cânepă, in și justă.

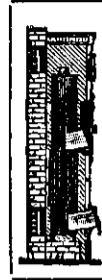
Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreją de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mrege, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

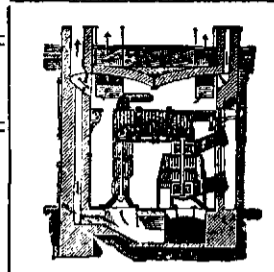
Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui KOCH JENŐ

Budapest, V., Balthory-utca 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, biserici, teatre, hoteluri etc.

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. ARAD Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut SINGER și MINERVA.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

● PFAFF. ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

In magazin se află mare asortiment de gramofone și plăci.

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până acum am deposit din oltoii de vie din acest an, vouă vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precum și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis“ și „Rupestris-Monticola“.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

In privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslușire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410. Arad, str. Batthyányi nr. 13. Telefon 410.

Ultoi de vie.

Colonia agricolă HÁMORY de oltoi de vie din Arad

liferează:

ultoi lemnoși

soiu curat oltoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitatea cea mai bună — și

● în orice cantitate. ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuroși

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Hopp Károly

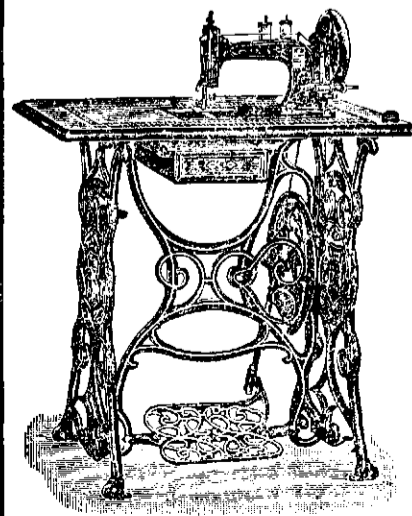
cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provedere cu apă și iluminare, precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

30 fl. Mașini de cusut.

Pe lângă responsabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, verificabilă

SINGER

cu armariu închis se poate căpăa numai la

SINGER &

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Szív 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea viitoare iau răspundere.

■ Catalog gratuit și franco. ■

Acum s'a deschis!

Acum s'a deschis

Acum s'a deschis!

Bazarul din piața Szabadság

în nemijlocita apropiere de cafeneaua Pölzl.

Imi iau permisia a atrage atențiunea onoratului public asupra bazarului meu din piața Szabadság de nou deschis, unde se capătă pe lângă prețurile cele mai ieftine și calitatea cea mai bună, ca

jucării, obiecte de ornare, instrumente pentru fumat, marfă de piele etc.

==== Mare asortiment de ciorapi și trico. ====

Cerând sprijinul onoratului public,

rămân cu deosebită stimă

ROSENBERG JÓZSEF, proprietarul bazarului din piața Szabadság, Arad.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

Comande din provincie eșteptuesc prompt!

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

Forte-pianuri și pianine vestite în toată lumea,

mechanică engleză,
se capătă cu cele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măestru-
pian din Viena la

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.

în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia ungurească de
muzică”, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală
și provință numai prin cei mai experți și desteri mă-
estrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și
americane.

— Prospece gratis și franco. —

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihor și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară
NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. pub'ic,
fabricațiunile sale de lumini de ceară, lu-
mini de ceară de I-a calitate bucata 4-80 Cor. II-a calitate
4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici,
albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cu-
nunie, albe și frumoase aurite părechea dela 5 Cor. până la
100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor.
secunda 1-80 Cor. terția 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de
flori în cano de tinichea indeosebi pentru biseriei. Klgr. 96 fl.
— Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din ste-
ariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă
o eșecut prompt, pachetare nu se cmpută și dela 5 Klgr. în sus
expediția e francată.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Miere și ciară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Nu trebuie să comandați din Budapesta.

LIPP DEZSŐ

intreprindere de tocilărie ♦ GYŐR ♦ strada Kazinczy nr. 18.

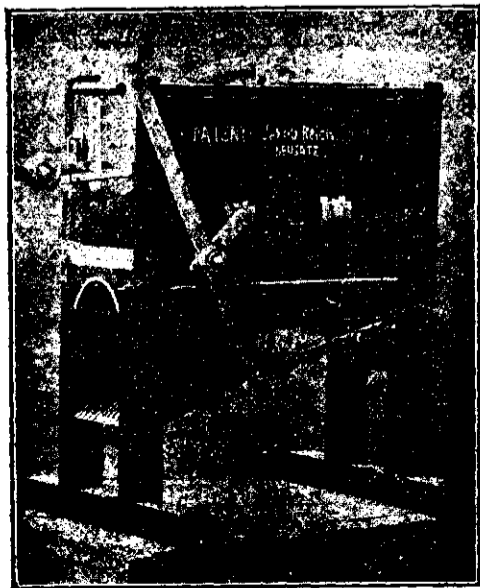
Mare magazin de briciuri englezești de cea mai bună calitate,
briceaguri de Sollingen, foarfece pentru cusut, croșetat,
unghie, croit, păr și barbă. Mașini pentru tunsul părului și
bărbii. Mașini automate de ras cu siguranță etc.

Primește tocilarea și ascuțirea tuturor obiectelor de mai sus pe
lângă prețuri ieftine.

Pentru un nou brici garanță de un an!

Comande din provinciă eșteptuesc prompt și la moment.

Canforii și medici au favoruri.

JACOB REICH Fabrică de cumpeni decimale
și de mașini economice . . .

UJVIDÉK.

Cumpeni decimale,	văpsite galben,	
50	100	150
24—	28—	32—
300	500	750
40—	50—	80—
		100—
		Coroane.

Cu încuetoare după cu 10— coroane mai mult.
Grentățile să socotese separat

Tăietor de paie patentat cu îmbucătură
50— coroane.

Tăietoare de rând 48 cor.

Pentru căleat cu piciorul cu 5 coroane mai mult

Virtuteje pentru un cal
Săpător de porumb

Fabric mașini de im

după brevetul propriu
fost probate și găsit
ușor manua, se pe
rantez pe 2 ani
leam examine
dere de vre

La r

Arangeamente de luminat Acetylén

cu baterie independentă, cu aparatul brevetat „Lux“. Desvoltătoare fără manuire, automate, sistem cu carbid .. în apă fără orice primejdie. ..

Arangeamente de lumină electrică și de transmisiuni.

Specialitate: Baterii mici independente (Eletrogene) pentru orașe, castele, hoteluri, mori și case private. Manuire nu este, prețuri ieftine. ..

O lampă aprinsă de 16 lumini costă pe oră 1 fil., o putere reală de cal costă 6 fil.

Motoare: de benzin, gaz, de oleu ect. pentru orice scop.

Fejér és Schmidt
BUDAPEST, Eötvös-tér 2.

Sirupul carpatian

pentru pept

al lui **Barcsay!**

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuintează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asudării de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiindcă are deosebită influință asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spîțaria lui

Barcsay Károly

Szeged, Széchenyi-tér 12.

Distinsă la expoziția milenară în 1896.

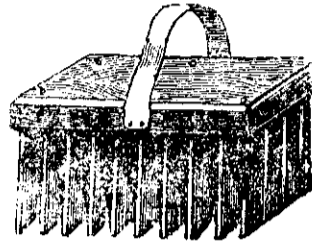

Fabrică de perii a lui

Oblát Lajos

Budapest, VII., Damjanich-utca 7.

Fabrichează tot felul de perii, precum: de oțel, aramă și din coame de rîmători.

Correspondență în limba maghiară, germană și franceză.

TELEFON 39-01.

Catalog gratis și franco.

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice
se face

desfacere
Definitivă

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească
și femeiască a lui

Masztig Pál

ABAD

Andrássy-ut nrul 22.

Fabrică de casse de bani și tresore a lui

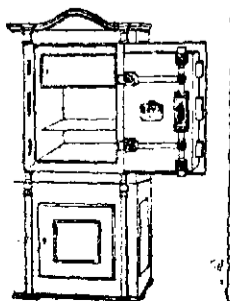
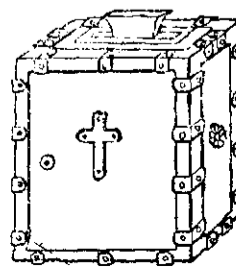
GELLÉRI ÉS SCHULLER

Budapest, VII., Dob-u. 63.

Se fabrică: casse de bani sculte de foc și spargerii paxe de bani pentru biserici, dulapuri

(scrine) pentru biblioteci și păstrarea documentelor, pentru matriculanți, odăi și scrine cu pereți îmbrăcați în oțel.

Mare magazin permanent.
Catalog gratis și franco.

Se poate căpăta numai la spîțaria lui
Sziget, Széchenyi-tér 12.

Institut regnicolar de pictură și artă industrială.

Depeșă: BLASKOVITS. Intemeiată la 1887. De tui multeori premiat.

Bători Blaskovits M.
PICTOR BISERICESC
Szabadka, Erdő-sor 66.

Recomandat din partea Excel. Sal. primatului papal și a clerului înalt, din parte Magn. Săle conținuți înși Festetich Tazsilo. Pictorul eparchielor sârbești, recomandat din partea Excel. Săle patriarh. C. Brancovic

Pictare de biserică după stil, stuc-o Aurirea crucilor fără șchei. Vănuirea bisericilor, ce nu se poate spăla de ploaia. Pictarea iconostaselor în execuție artistică în mod extravagant de ieftin. Bi er ilor mai arae mai ieftin cu 25%. Pictare acadmică.

◆◆◆ Vopsea pentru biserici și turnuri, ce rezistă contra viforului, ploaiei și focului. ◆◆◆
Re-istă schimbării vremii. Vopsirea svântă păreții umzi, căci nu lupidează evaporarea umezeii. E fără miros și ușor de svântă. E potrivită și la vopsirea piurei, cărăuzii, țelii cementului, lemnu ui, fierului, tinichiei, st. el-ii, precum și a decorațiunilor de scenărio. Re-istă focului. — Am on are a aduce la cunoștința onor. public și pr. st. preot, că pentru vopsirea bisericilor și a turnurilor până acum nu s'a găsit vopsea, ce se po tă exista, și ce se poate spăla și se îmbină cu părețele ca o vopsea-fresco. Se poate căoapăta eclus. v numai la acest institut. Picturi e facute cu această vopsea rezistă câte 10 ani. Specialitate: schele inventate de mine, ce-ri pe cele uzate până acum, prin consruirea practică sunt cu mult m. i. f. lositoare. Modele și planu la dorință se scriu gratuit. Cincizeci și șapte de aoverinț, ce documentează succesul muncii mele în tot atâtea biserici.

Tot felul de

drețere de oroloage

ce nu mai se poate închipui

numai 1 coroană,

sticlă pentru orologiu de buzunar, arătător 10 cr.

Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

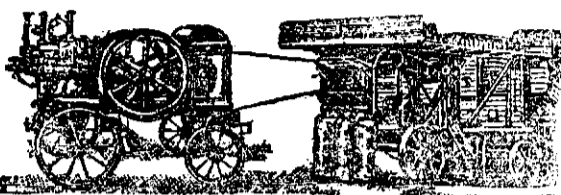
Rog să cercetați atelierul meu după acest chip portal.

La orologierul SCHWIMMER ALBERT, ARAD

SZABADSÁG-TÉR Nrul 5-6.

Lângă cafeneaua Pölzl. Lângă cafeneaua Pölzl.

Cele mai bune provisiuni de mașini de treierat din lume.
Deplină responsabilitate pentru excelența trierare.

Se pot folosi între case acoperite cu paie și fără permisiunea autorităților.

Distins cu 12 de premii

Recomandă pe lângă deplină responsabilitate și pe lângă prețurile cele mai avantajoase în rate anuale de 3-5 cele mai simple și cele mai perfecte

provisiuni de călcat cu motor

din motor, precum cele mai perfecte

motoare cu benzin-petrolin sau oleu de minerale.

Kállay motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43.

Numai în această colonie se pot găsi renumitele

motoare cu benzin, petrolin și oleu de minerale,

prevăzute cu instrumente de stropire, ce se pot vedea, foarte acomodate pentru scopuri economice și industriale. Tot așa și provisiuni de treierat cu locomobile de benzin și cu electricitate.

Mare capacitate de muncă. — Prețuri ieftine. — Cele mai puține spese pe zi. Cine voește se cumpere motoare ieftine de construcție admirabile să se îndrepteze cu încredere către această firmă de specialitate.

Fiți băgători de seamă la adesa exactă KÁLLAY motortelepe Budapest, Nagymező-utca 43 — Cataloage gratuit și franco. —

Edificat la 1888.

Schiller József

Edificat la 1888.

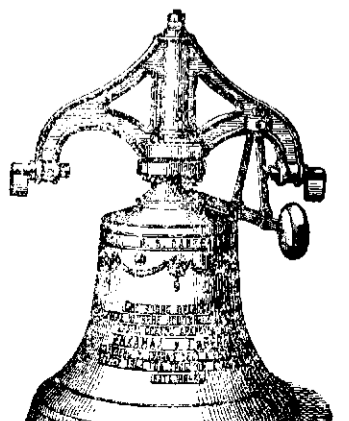
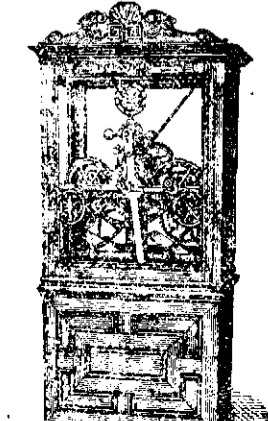
Atelier de articole aurite, oglinzi și rame pentru icoane Szeged, Petőfi Sándor sugár-út 11/a.

Primesc spre efectuare pe lângă prețurile cele mai avantajoase:

Lucruri de tot felul: Rame pentru icoane și oglinzi din lemn, făcută după plan, în modul cel mai artistic.

Auritori ce se poate spăla pe icoane vechi și noi și rame de oglinzi. Infrumșetări de sculpture, de palate, hotele și cafenele.

Aranjament pentru biserici, precum infrumșetări de altare, anvoane, baltisterie, steaguri, feșnice, catafalce, cupole, felinare, cruci și icoane.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi cișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face aduexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comnelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

ZIKMUND & COMP.

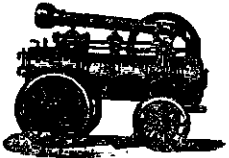
Fabrică de mașini și turnătorie de fier — în UJVIDEK.

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“ și motoarele sale cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale

de trecut cu benzin și aburi, pluguri și tot felul de mașini agricole mari și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fișiditățile aparținătoare 1 cor. 20 fl.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în po-triva diareii copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: stada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe cor-porizuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezis-tenta focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

Fondat la 1898.

Fondat la 1898.

SPĂLĂTORIA DE ALBITURI

a lui

GROSZ FERENCZ

ARAD, Heim Domokos-utca 1.

Primește spre curățit cămăși, gulere manghete, haine de gală, vesminte de dame, perdele, și haine de bal, fără var de clor și cu prețurile cele mai ieftine.

Albite în chip admirabil și surprinzător.

Primește comande din provincă spre curățire haine și albituri.

In loc la dorință hainele se aduc de acasă și se și duc acasă fără atare preț separat.

Pedagogi și teologi au favor de preț.

Pentru vinderea**Marelui magazin de asortiment de sticlă**

de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabilă

Toate acestea se vând cu prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă:

KLOHS ADOLF.

Numai este incuietură de șezut!

Se gâtat cu durerea de stomacul și cu lipsa de apetit, dacă vei comanda preparatul meu de licor din plante ce întărește stomacul:

Barátital.

1 sticlă familiară mare 4 coroane; 10 sticle mici 5 coroane; 1 sticlă 80 fleri.

Preparator: ZENKE ZOLTÁN, SZEGED.

De oarece contra perturbărilor de stomac și contra lipsei de apetit numai bentele D'Alti „Barátital” mi-a fost, mă rog a-mi trimite cât mai curând 10 sticle cu ambursă.

Törökszentmiklós, 5 Noevre 1905.
Garami Zsigmond, dir. la școala civilă

Cui e frig

se încălzească cu

cărbune de cărămidă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

ARAD

Piața Andrássy nr. 3.

— Telefon 886. —

Tot acolo unicul magazin de grav argintin »VENUS« pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patini. —

CIMBALMĂ

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »Școala« de cimbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil. a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

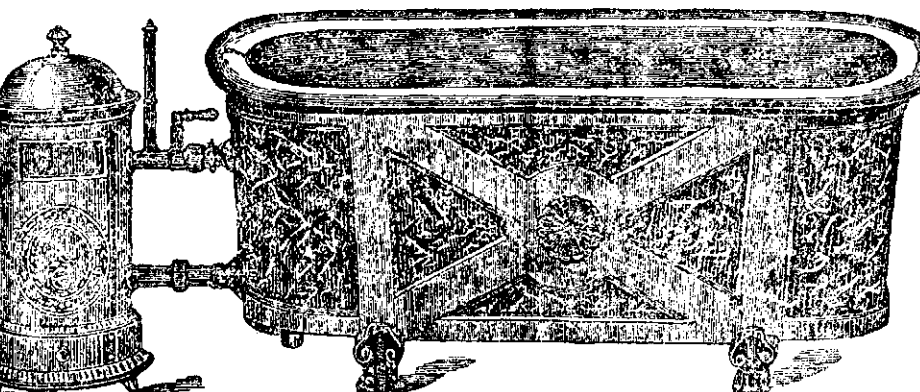
VARGA PÁL

fabricant de cimbalmă și de muzice

M a k ó (casa proprie).

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur-impjur dela 50 cor. în sus.

sortiment mare în tot felul pe vano, precum: vane atârinate, vane de șezut, vane pentru copii, etc. Primește instalare de apeducte, de closete engleze și de pompe.

EFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr

— Preț-curent gratuit și franco —

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier

Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurâietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în această branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

Câștig lateral ușor și splendid.

Pentru familii și dame.

Nici la o casă să nu lipsească originala mașină de împletit „STYRIA“.

Preț-curenturi gratis. Condițiuni avantajoase de plătire!

Reprezentanța executivă pentru Ungaria:

FOGL J. L.

BUDAPEST, VI., CSENGERI-UTCZA 54.

Premiat la ex poziția dela 1906 din Budapesta.

Nou! Nou!

MOD DE VINDECARE!

Efect neîntrecut la vindecarea ridicolă a

NERVILOR, MORBURILOR SEXUALE

de piele, de sînge, siphilis, ananizare, dispoziții de slăbire, impotență. În urma rezultatelor grabnice și radicale solvirea honorariului pentru vindecare se plătesc numai după vindecare. Medicamente după modelul primelor institute de vindecare.

Budapest, VI., Teréz-körut nr. 44 (I. etagiu)

Dr. Mitzger Jivadar.

Sub conducerea proprie — toată ziua deschis. — Epistoalelor trimise dă răspundere gratuit. —

NÁDOR TÓDOR

parchete, mozaic, lac, curățitor de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă lacul său pentru parchete, înținată de el însuși și întrebuințat de ani de zile, care s-a dovedit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușura lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucuros oricui instrucții asupra întrebuințării. Primește lăchirarea parchetelor între a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe cine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vânzătorii nu vor avea reduceri. Perilele trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

e alifă renumită „CORNELIA“.

Aceasta alifă e cel mai bun medicament contra pișturilor de pe față și mânt contra petelor de piele, carsăturilor etc. oși nesticăcios amalgament curat

Prețul: Un borcan mic cu îndrumări en tot 1 Cor.
Un borcan mare cu îndrumări . . . 2

Sapunul Cornelia bucata 1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „Coroana“ a lui LESZKOVÁGZ MILETA, Ó-Verbász.

Magazin principal în Budapesta: Farmacia (Bácska)
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12.

La trimiterea înainte a prețului pentru comandă de peste șese coroane, cele procurate le expedez fără nici o altă cheltuială de postă.

Epistoalele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.

FOI PERIODICE

OPURI ȘI BROȘURI

**Se recomandă
a executa următoarele:**

PROGRAME
RILETE DE CUNUNIE
dupa dorința și în colori
ADRESE
BILETE DE ÎNTRARE

INVITĂRI
BILETE DE LOGODNĂ
dupa dorința și în colori
BILANȚURI
ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

„TRIBUNA“

Str. Deák Ferencz nr. 20

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate
MENU
PLICURI CU FIRMA
OBLIGAȚIUNI

PREȚ-CURRENTURI
în orice limbă
NOTE
STATUTE • LIBELE
CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

EDITURĂ PROPRIE

CĂRȚI în COMISIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conșcincios.

Prețuri moderate!

P.5T.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților noștri mușterii, că din cauza mării chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

în strada József főherczeg nr. 11
casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiria, cu mult mai ieftin, ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientelă cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. pub asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și il rugăm să ne onoreze vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu biruitoarele lui comande și semnăm cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Társa

„La plumbul vântat“ — József főherczeg-ut, nr.